

QUÈ CAL SABER?

ELS CÍTRICS (II)¹

Els qui hàgiu tastat les tres espècies ancestrals de cítrics —la mandarina borda, l'aranja gran i el poncem— no hauríeu de tenir gaires dificultats per a trobar el camí que han seguit les espècies híbrides² si tasteu els fruits més comercials. A continuació, esmentem els híbrids més populars a casa nostra.

El **taronger** (*Citrus × sinensis* si el fruit és dolç i *Citrus × aurantium* si és amarg) és un híbrid entre l'**aranger gran** i el **mandariner**. El nom gairebé únic per a referir-se al fruit és **taronja**.

Els **mandariners** més comercials, com els **clementiners**, solen ser híbrids del **mandariner** original i del **taronger**. Com a curiositat, noteu que en molts llocs del País Valencià, especialment a les àrees rurals, no es diferencien nominalment les **taronges** i les **mandarines**: de tot se'n diu **taronges** i, si de cas, se'n remarca la mida. A les ciutats més grans, però, aquest costum es va perdent.

L'**aranger** (*Citrus × paradisi*) és un híbrid del **taronger** i de l'**aranger gran**, és a dir, que el fruit s'assembla bastant més a l'**aranja gran** que a la **mandarina**.³

El **llimoner** original (*Citrus × limon*) és un híbrid de **taronger** i **poncemer**, però hi ha híbrids de moltes altres menes. La **llimera**, per exemple, que té com a fruit la **llima**, encara és més difícil de categoritzar, perquè tot i que l'aspecte és semblant, és el **cítric** més diversificat pel que fa a la procedència dels híbrids (una de les espècies és *Citrus × aurantiifolia*). Bàsicament, la **llimona** és groga i més àcida quan és madura i la **llima** és verda quan és madura i més dolça, però hi ha molts altres híbrids. Cal recordar, a més, els dos sistemes d'anomenar les **llimones** i les **llimes** al llarg del domini lingüístic: a gairebé tot el Principat de Catalunya, Mallorca i Menorca anomenen **llimoner** el *C. × limon*⁴ i **llimera** el *C. × aurantiifolia*. Els fruits respectius són la **llimona** i la **llima**. En canvi, al sud del Principat, al País Valencià i a Eivissa, *C. × limon* és la **llimera** i *C. × aurantiifolia* és la **llimera dolça**. Els seus fruits són les **llimes** i les **llimes dolces**, respectivament.

1. Vegeu la primera part d'aquest tema —la història i els noms de tres de les espècies originals de cítrics— en el núm. 249 de QUÈ CAL SABER?

2. En els noms científics, noteu que els híbrids han de portar l'aspa (×) entre el gènere i l'epítet específic.

3. Sovint, per influència de l'espanyol, aquest híbrid s'anomena incorrectament **pomelo*. Per a més informació sobre aquest terme, vegeu el núm. 249 de QUÈ CAL SABER?

4. Recordeu que, si ja s'ha esmentat abans, el gènere d'un nom científic es pot abreujar amb la inicial seguida de punt. Per a més informació, vegeu el núm. 174 de QUÈ CAL SABER?